

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRỊNH TIẾN LONG

**QUẢN LÝ CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO
ĐÁP ỨNG NHU CẦU THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG
TẠI TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ BẮC KẠN**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Mã số: 60140114

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS PHẠM HỒNG QUANG

THÁI NGUYÊN, NĂM 2013

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn "*Quản lý chương trình đào tạo đáp ứng nhu cầu thị trường lao động tại trường Trung cấp nghề Bắc Kạn*" được thực hiện từ tháng 11 năm 2012 đến tháng 4 năm 2013.

Tôi xin cam đoan:

- Tôi luôn luôn nỗ lực, cố gắng và trung thực trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài.

- Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được chọn lọc, phân tích, tổng hợp, xử lý và đưa vào luận văn đúng quy định.

- Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Quyết tâm đưa đề tài vào thực tiễn giáo dục của nhà trường và tích cực học hỏi để phát triển đề tài này.

Thái Nguyên, ngày 05 tháng 4 năm 2013

Tác giả

Trịnh Tiến Long

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian nghiên cứu đề tài "*Quản lý chương trình đào tạo đáp ứng nhu cầu thị trường lao động tại trường Trung cấp nghề Bắc Kạn*" đến nay chúng tôi đã hoàn thành và được phép bảo vệ luận văn.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn Hội đồng khoa học chuyên ngành "Quản lý giáo dục" và quý thầy cô của khoa Tâm lý giáo dục, Khoa Sau Đại học trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên cùng các nhà khoa học, các thầy cô giáo đã trực tiếp giảng dạy, góp ý, chỉ bảo, tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành, bảo vệ luận văn.

Tác giả xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc tới cán bộ, giáo viên, nhân viên, các em học sinh trường Trung cấp nghề Bắc Kạn, các doanh nghiệp đã nhiệt tình cộng tác, giúp đỡ quý báu để tác giả hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt tác giả xin trân trọng và bày tỏ lòng biết ơn chân thành nhất **PGS.TS Phạm Hồng Quang** - Người đã tận tình giúp đỡ và hướng dẫn, đồng viên tác giả trong suốt thời gian nghiên cứu đề tài và hoàn thành luận văn.

Mặc dù tác giả đã hoàn thành, luận văn đã nêu khá đầy đủ cơ sở lý luận, làm rõ thực trạng, xây dựng các biện pháp quản lý CTĐT cấp thiết, khả thi. Tác giả đã có rất nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu thực hiện đề tài, song không thể tránh khỏi những thiếu sót trong luận văn, tác giả kính mong nhận được ý kiến đóng góp của các thầy, cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn.

Thái Nguyên, ngày 05 tháng 4 năm 2013

Tác giả

Trịnh Tiến Long

MỤC LỤC

Trang phụ bì	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các ký hiệu viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu	4
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	4
4. Giả thuyết khoa học	4
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	5
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu đề tài	5
7. Phương pháp nghiên cứu	5
8. Cấu trúc luận văn.....	6
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO	7
1.1. Vài nét về quản lý chương trình đào tạo nghề.....	7
1.1.1. Tìm hiểu về quản lý đào tạo nghề của Cộng hoà liên bang Đức.....	7
1.1.2. Quản lý chương trình đào tạo nghề ở Việt Nam	9
1.2. Một số khái niệm cơ bản	13
1.2.1. Chương trình đào tạo	13
1.2.2. Quản lý chương trình đào tạo	15
1.2.3. Khái niệm thị trường lao động	20
1.3. Ý nghĩa của công tác quản lý chương trình đào tạo	20
1.3.1. Chương trình đào tạo là yếu tố đảm bảo thực hiện mục tiêu dạy nghề.....	20
1.3.2. Chương trình đào tạo là cơ sở để đầu tư, quản lý cơ sở vật chất	22

1.3.3. Chương trình đào tạo là cơ sở để xây dựng và phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề	23
1.3.4. Chương trình đào tạo là cầu nối giữa cơ sở đào tạo với doanh nghiệp.....	24
1.3.5. Chương trình đào tạo làm căn cứ để lựa chọn nghề và tuyển dụng lao động.....	25
1.4. Quản lý chương trình đào tạo nghề và chất lượng đào tạo.....	26
1.4.1. Công tác quản lý xây dựng và phát triển chương trình đào tạo	27
1.4.2. Quản lý việc thực hiện chương trình đào tạo	29
1.4.3. Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý chương trình đào tạo	30
1.4.4. Quản lý cơ sở vật chất	31
1.4.5. Đánh giá chương trình đào tạo	31
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	33
Chương 2. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO TẠI TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ BẮC KẠN.....	
2.1. Thực trạng về công tác dạy nghề ở tỉnh Bắc Kạn	34
2.1.1. Về hệ thống cơ sở dạy nghề	34
2.1.2. Quy mô và chất lượng công tác dạy nghề	34
2.1.3. Ngành nghề và cơ cấu nghề đào tạo	36
2.1.4. Cơ sở vật chất và trang thiết bị dạy nghề	36
2.1.5. Nhu cầu đào tạo nghề ở tỉnh Bắc Kạn.....	37
2.1.6. Thuận lợi và khó khăn đối với công tác dạy nghề ở tỉnh Bắc Kạn	39
2.2. Thực trạng công tác quản lý đào tạo nghề tại trường Trung cấp nghề Bắc Kạn	41
2.2.1. Về công tác tuyển sinh.....	41
2.2.2. Về đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý đào tạo.....	42
2.2.3. Về quản lý hoạt động giảng dạy và tổ chức thực hành thực tập	43
2.2.4. Về quản lý hoạt động học và thực hành thực tập của học sinh	44
2.2.5. Về cơ sở vật chất phục vụ đào tạo.....	44
2.2.6. Về kiểm tra đánh giá.....	46
2.3. Thực trạng về công tác quản lý chương trình đào tạo nghề tại trường Trung cấp nghề Bắc Kạn.....	47
2.3.1. Về chương trình các nghề đào tạo của trường.....	47

2.3.2. Tổ chức khảo sát.....	48
2.3.3. Kết quả khảo sát	51
2.4. Nhận xét chung	62
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	65
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO ĐÁP ỨNG NHU CẦU THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG TẠI TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ BẮC KẠN	66
3.1. Các định hướng cơ bản làm cơ sở đề xuất biện pháp.....	66
3.1.1. Các biện pháp phải phù hợp với chủ trương chính sách của Đảng và nhà nước về đào tạo nghề.....	66
3.1.2. Nguyên tắc đề xuất biện pháp	68
3.2. Các biện pháp cụ thể.....	68
3.2.1. Biện pháp 1: Thiết lập bộ máy và nhân sự quản lý công tác xây dựng và phát triển chương trình đào tạo	68
3.2.2. Biện pháp 2: Đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, năng lực đội ngũ cán bộ quản lý đào tạo và chương trình đào tạo	69
3.2.3. Biện pháp 3: Đảm bảo nề nếp, kỷ cương trong thực hiện chương trình đào tạo	72
3.2.4. Biện pháp 4: Thẻ chế hoá mối quan hệ giữa nhà trường với doanh nghiệp để xây dựng và phát triển chương trình đào tạo	74
3.2.5. Biện pháp 5: Đầu tư, quản lý tốt cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và vật tư thực hành.....	76
3.2.6. Biện pháp 6. Cải tiến công tác kiểm tra, đánh giá trong và sau đào tạo	78
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp đối với công tác quản lý chương trình đào tạo	81
3.4. Khảo nghiệm tính cấp thiết và tính khả thi các biện pháp	82
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	91
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	92
1. Kết luận.....	92
2. Khuyến nghị.....	94
2.1. Đối với Chính phủ, Quốc hội	94

2.2. Đối với Bộ LĐ-TBXH và Tổng cục dạy nghề	94
2.3. Đối với các trường đào tạo nghề	95
2.4. Đối với doanh nghiệp	95
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	96
PHỤ LỤC	.....

CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

- CNH, HĐH: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
- CTĐT: Chương trình đào tạo
- CSVCh: Cơ sở vật chất
- CBGV: Cán bộ giáo viên
- CBQL: Cán bộ quản lý
- CSVC: Cơ sở vật chất
- ĐT: Đào tạo
- ĐTN: Đào tạo nghề
- GV: Giáo viên
- GD&ĐT: Giáo dục và đào tạo
- HS: Học sinh
- KT-XH: Kinh tế - xã hội
- LĐ: Lao động
- QLĐT: Quản lý đào tạo
- TCN: Trung cấp nghề
- THPT: Trung học phổ thông
- TTLĐ: Thị trường lao động
- XHCN: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Thống kê kết quả công tác đào tạo nghề.....	35
Bảng 2.2: Cơ cấu chọn mẫu khảo sát (người)	49
Bảng 2.3: Ý kiến đánh giá của GV và CBQL về tính kịp thời trong công tác xây dựng, phát triển CTĐT	51
Bảng 2.4: Ý kiến đánh giá của cán bộ quản lý về nội dung CTĐT	52
Bảng 2.5: Ý kiến đánh giá của giáo viên về nội dung CTĐT	54
Bảng 2.6: Ý kiến đánh giá của học sinh về nội dung CTĐT	55
Bảng 2.7: Ý kiến đánh giá của doanh nghiệp về nội dung CTĐT	56
Bảng 2.8: Tổng hợp ý kiến đánh giá chung của (GV, CBQL, HS, DN) về nội dung CTĐT.....	57
Bảng 2.9: Kết quả đánh giá về việc thực hiện CTĐT	58
Bảng 2.10: Kết quả đánh giá về việc phối hợp giữa nhà trường với doanh nghiệp trong xây dựng và phát triển CTĐT	59
Bảng 2.11: Kết quả đánh giá về đội ngũ cán bộ quản lý ĐT và CTĐT	60
Bảng 2.12: Kết quả đánh giá về công tác kiểm tra, đánh giá CTĐT	61
Bảng 2.13: Tổng hợp ý kiến đánh giá chung về công tác quản lý CTĐT.....	62
Bảng 3.1: Khảo nghiệm về biện pháp quản lý CTĐT đáp ứng nhu cầu TTLĐ.....	84
Bảng 3.2: Khảo nghiệm về biện pháp quản lý CTĐT đáp ứng nhu cầu TTLĐ.....	85
Bảng 3.3: Khảo nghiệm về biện pháp quản lý CTĐT đáp ứng nhu cầu TTLĐ... ..	86
Bảng 3.4: Khảo nghiệm về biện pháp quản lý CTĐT đáp ứng nhu cầu TTLĐ ..	87
Bảng 3.5: Kết quả tổng hợp chung khảo nghiệm về biện pháp quản lý CTĐT đáp ứng nhu cầu TTLĐ	88

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Văn kiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XI của Đảng cộng sản Việt Nam đã xác định: “Phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu. Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt nam theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế,...”; một trong ba đột phá của Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2011-2020 là: “Phát triển nhanh nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao, tập trung vào việc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục quốc dân; gắn kết chặt chẽ phát triển nguồn nhân lực với phát triển và ứng dụng khoa học công nghệ”...

Cùng với Giáo dục và đào tạo nói chung, phát triển đào tạo nghề là chính sách nhất quán Đảng và Nhà nước ta từ trước tới nay. Văn kiện Đại hội lần thứ XI của Đảng cộng sản Việt Nam đã chỉ rõ: “Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đặc biệt là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý giỏi; đội ngũ cán bộ khoa học, công nghệ, văn hóa đầu đàn; đội ngũ doanh nhân và lao động lành nghề. Đẩy mạnh đào tạo nghề theo nhu cầu phát triển của xã hội; có cơ chế và chính sách thiết lập mối quan hệ chặt chẽ giữa các doanh nghiệp với cơ sở đào tạo. Xây dựng và thực hiện các chương trình, đề án đào tạo nhân lực cho ngành, lĩnh vực mũi nhọn, đồng thời chú trọng đào tạo nghề cho nông dân, đặc biệt đối với người bị thu hồi đất; nâng cao tỷ lệ lao động qua đào tạo...”. Ngày 29-5-2012 Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 630/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược phát triển Dạy nghề thời kỳ 2011-2020, đã đề ra mục tiêu tổng quát là: “Đến năm 2020, dạy nghề đáp ứng được nhu cầu của thị trường lao động cả về số lượng, chất lượng, cơ cấu nghề và trình độ đào tạo; chất lượng đào tạo